El logotip de Neurones Fregides

Els objectius principals de la plataforma són defensar el català com una llengua vàlida per comunicar la ciència a través de xarxes socials, blogs i plataformes audiovisuals; promoure la divulgació científica de qualitat; crear referents divulgatius científics en català amb paritat de gènere per a les generacions futures, i arribar a sectors de la societat on la divulgació clàssica (tallers, xerrades, llibres, etc.) no és capaç d'arribar.

La presentació d'aquest projecte conjunt es va fer el primer cap de setmana de juliol. En poques hores l'impacte del projecte va créixer tant a les xarxes que gairebé podríem dir, sense patir massa urticària, que ho va fer de "forma exponencial". El dilluns següent s'havien assolit més de vint mil seguidors a Twitter. De moment, Neurones Fregides ha servit per donar més visibilitat a tots els projectes implicats, sigui a través de les xarxes o d'articles com aquest. També ha tingut repercussió als mitjans de comunicació: ha aparegut al programa *Popap*, de Catalunya Ràdio, i a *El Punt Avui*. A més, s'ha creat contingut nou a través de la unió dels diversos projectes. Amb el temps, esperem que serveixi per engrescar més gent a gaudir de la ciència i a compartir-la, destapar vocacions i fomentar la creació de nous continguts en català.

Ves a saber, potser d'aquí poc trobem una nova manera més intuïtiva d'explicar la feina de Cantor a internet i en català!

Referències

1. Ciència Oberta. Sobre el Projecte. https://www.cienciaoberta.cat/projecte/.
2. Neurones Fregides. Manifest. https://www.cienciaoberta.cat/wp-content/uploads/2021/07/Manifest.pdf

Parlem de llibres

Edició en línia del *Diccionari de matemàtiques i estadística*

Joan de Solà-Morales
membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC

El *Diccionari de matemàtiques i estadística* (DME) és una obra elaborada i editada conjuntament per la Universitat Politècnica de Catalunya i per l'editorial Enciclopèdia Catalana, SA, que va sortir a la llum a Barcelona l'abril del 2002 en una primera edició, única fins a la publicació de l'actual edició en línia. Les coordinadores generals de l'obra van ser Rosa Mateu i Montserrat Torras, i els coordinadors científics, Claudi Alsina i Joan Jacas, que tenien l'ajut d'un ampli equip d'especialistes.

Com deia la introducció de l'edició en paper, el DME era un diccionari concís de matemàtiques i estadística amb complements enciclopèdics, que volia ser útil per ajudar a escriure i entendre les matemàtiques en català i que incloïa, a més, biografies breus dels matemàtics més rellevants de la història. Com és ben sabut, els noms dels matemàtics tenen una presència molt gran en la terminologia matemàtica i les seves biografies poden ajudar a situar històricament molts dels conceptes d'especialitat.

L'obra té 3.800 entrades, 208 figures, tres vocabularis inversos (del castellà, l'anglès i el francès al català, respectivament), i diversos annexos. Aquestes característiques van fer que, al seu moment, el diccionari fos únic en llengua catalana, com ho és encara ara.

Del 2002 ençà, però, el creixement de les tecnologies de la informació i de les comunicacions ha fet que obres com aquesta vegin disminuït el seu sentit en la versió impresa i, en canvi, es vegin convidades a tenir versions digitals. Aquestes versions digitals tenen l'avantatge, en primer lloc, de l'accés fàcil i senzill que permet l'ús intensiu d'internet; en segon lloc, de les possibilitats que ofereix el format digital a l'hora de consultar ràpidament referències encreuades i també d'intercomunicació entre diccionaris o bases de dades diferents, i, en tercer lloc, de la facilitat de fer-hi afegits i esmenes quan calen.

L'any 2004 l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) va crear el Portal CiT, d'edició, publicació i difusió en línia de terminologia de ciències i tecnologia. En aquest portal, d'accés gratuït, actualment hi ha 63 obres i s'hi poden consultar més de 175.000 unitats terminològiques catalanes. Era natural, per tant, que l'IEC oferís als propietaris dels drets de reproducció del DME la possibilitat de fer-ne una edició digital i incorporar-la al portal esmentat, i també, a través seu, poder facilitar l'accés a altres obres electròniques que hi vulguin fer referència. La cessió de drets es va materialitzar amb la signatura d'un acord el març del 2019 entre la Universitat Politècnica de Catalunya, que hi participa a través del Servei de Llengües i Terminologia, i Enciclopèdia Catalana, d'una banda, i l'Institut d'Estudis Catalans, de l'altra. Aquest acord va fixar també les condicions de possibles canvis o futures ampliacions o modificacions del contingut del DME.

La digitalització i l'adaptació del DME als requeriments del Portal CiT va ser encarregada per la Gerència de l'IEC al Servei de Correcció Lingüística (SCL) del mateix institut i ha estat duta a terme per Mireia Trias, tècnica lingüística del SCL, amb la supervisió de Josep M. Mestres, cap del servei, i amb la col·laboració del programador Xavier Torrents, del Servei d'Informàtica de l'IEC. El finançament ha anat a càrrec d'un ajut de la Secretaria Científica de l'IEC, i Salvador Alegret i Joan de Solà-Morales, membres de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, n'han dut a terme la direcció editorial i la coordinació tècnica i científica general, d'acord amb el programa CiT (Terminologia de Ciències i Tecnologia).

Consulteu: `https://cit.iec.cat/DME`.

Relats curts

Els enamorats

Premi del concurs de relats Cangur 2021

Martí Roé Castillo,
alumne de l'Institut Pere Calders de Cerdanyola del Vallès

El pare li va dir que s'afanyés, que, si no, arribaria tard. Havia d'arribar a l'escola abans de les nou i, per tant, no es podia entretenir. El que ell pensava, però, és que tampoc no anava tan malament: ja tenia el mig quilo de paper dins la motxilla i només li faltava posar-hi les nous per esmorzar. Ah, i omplir la cantimplora per si tenia set, que encara estava buida.

Així doncs, després d'omplir la motxilla amb les nous i l'aigua, va sortir de casa. Amb prou feines quedaven cinc minuts per a les nou, i hauria de córrer una mica. Va travessar el carrer dels Vins, uns quants metres més enllà va tombar pel carrer dels Huns i va seguir pel carrer dels Déus. Era el camí més curt. Per mala sort, just quan anava a tornar a travessar, el semàfor va mudar-se amb el vestit vermell. La companya del semàfor, una pantalleta, mostrava un 90 de color ambre. Cada segon el número disminuïa en 1: 89, 88, 87, 86... Indicava els segons que faltaven perquè es posés verd. Això exasperava el nostre amic 43: amb la pressa que tenia i li